

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	40 lei
6 luni	20 „
3 luni	10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98**S U M A R****TUBERCULOZA ÎN ÎNCHISORI**, de d-l I. Naum-Inau.

JURISPRUDENȚA:

Curtea de casație, secția I: G. I. Ciobanu ș. a. cu Maria Vișan;

Tribunalul Ilfov, secția III: Maria G. Demelru cu I. D. Vasiliu;

Tribunalul Covurlui, secția II: Vasile Kesopol cu Ministerul de finanțe;

Curtea de apel din Lyon: Despre locațiune, cu o OBSERVAȚIE de d-l D. Alexandresco.

TUBERCULOZA IN INCHISORI

Revue pénitentiaire et de Droit pénal, No. 7—10, Iulie—Octombrie 1908, semnaleză cartea doctorului în medicină *Henri Meuret*, medic al Inchiisorii Fresnes, carte care are titlul de mai sus și tratând chestia aceasta din punct de vedere statistic, etiologic și profilactic.

Ca vechiu intern al Infirmeriei centrale dela Inchiisorile Senei, d-sa amintește lucrările Congreselor din Roma, Bruxelles și Budapesta, cum și diferitele circulări ministeriale, din cari cea din 1902 adresată prefectilor, și care a luat naștere în urma sfaturilor date de comisiunea respectivă a Ministerului de interne, circulară care cere a se afișa în interiorul inchiisorilor anunțuri prin cari să se interzică a se scuipa pe jos, instalarea de scuiători igienice, interdicția măturilor și plumeax-urilor, spălarea pardoselelor cu cârpă udă, insistându-se asupra aerisirii dese a localurilor, și, în fine, desinfectarea lîngeriei și dijecțiunii tuberculoșilor.

Tot așa d-sa amintește pe cea din 1903, care ordonă ca măsurile acestea să se întindă și la aresturile preventive, cum și pe cea din 15 Aprilie, acelaș an, care prescrie desinfectarea celulelor ocupate de deținuții atinși de boală, înainte ca ele să fie ocupate din nou de alți deținuți.

Paralel cu măsurile din Franța, d-sa face un tablou comparativ cu cele luate în străinătate.

Iată un mic rezumat:

Intr'adevăr, art. 487, alin. II din Codul penal, al imperiului german zice că e permis a suspenda executarea pedepsei atunci când boala pune viața condamnatului în primejdie; în consecință, cel atins de tuberculoză e trimis la domiciliul său în libertate.

La acest articol 487 din Codul penal franțuzii, și în special A. Rivière, ridic tot soiul de obiecții, din cari cea mai importantă e aceea că delicuenții contaminați sunt cei mai buni agenți de molipsire. Ne rezervăm dreptul de a reveni la finele articolului asupra acestei chestii.

În Texas (America) sunt sanatorii speciale pentru deținuții, unde delicuenții își purgează osânda.

După oareș cari date statistice, autorul citat trece în analizarea cauzelor cari provoacă această nenorocită boală.

În primul rând, d-sa acuză, după ce face analiza întregii vieți pe care deținutul o duce în penitenciar, acuză zic: *neurastenia și idiosincrasia*, datorite monotoniei din inchiisoare. În această privință observația d-sale e, din nenorocire, prea exactă.

Intr'adevăr, tocmai reglementarea excesivă a vieții prin calcularea matematică de întrebunțarea timpului, provoacă teribila monotonie datorită acelorași ocupații, monotonie ce se repercutează destul de adânc asupra sistemului nervos și inteligenții deținutului. La aceeaș oră se scoală; la aceeaș oră mănâncă; la ora fixată începe a lucra și acelaș lucru. Și toate acestea așa cum au fost eri vor fi și astăzi, și așa vor fi și mâine și totdeauna aceleași îndetelniciri la aceleași ore!

Bine înțeles vorbesc de inchiisorile celulare, unde orice inițiativă e ucisă. Din nefericire, această reglementare e absolut necesară și în special inchiisorilor cu regim comun, atît din punct de ve-

dere moral cât și al disciplinii, căci lăsându-le libertatea individuală am ajunge la anarhie, lucru ce nu se poate admite în închisoare unde trebuie să existe o disciplină cât se poate de severă.

Intre celelalte cauze pe cari autorul sus cita-tei lucrări le pomenește, găsim încă :

1° Constituția deținutului, debilitată de sifilis, alcoolism, onanism și pederastie ;

2° Contagiunea, datorită sistemului comun, care se propagă prin scuipat, etc.

La acestea noi mai avem de adăugat încă următoarele cauze, pe cari le observăm în închisorile noastre ;

În primul rând e mâncarea în comun, și prin aceasta trebuie să se înțeleagă atunci când deținuții mănâncă dintr'aceeaș strachină. E, într'adevăr, unul din cele mai triste obiceiuri acestea, și se datorește legăturilor de prietenie ce se stabilesc între delicuenți fie în timpul deținerii, fie anterioară ei ; și, ca o manifestare evidentă de reciprocitatea prieteniei, e hrănirea din acelaș blid. O a doua cauză care determină aceasta, mai e încă și art. 59 din Regulamentul închisorilor noastre, care dă voie de indulcirea traiului, și sub acest motiv de «indulgire» un condamnat care are ceva bani își cumpără din târg, prin intermediul gardianului, alimente cu cari cinsteste pe camaradul ori prietenul său, și «cinstirea» se găsește rasturnată într'o singură strachină, din care cinstiții și cinstitorul se îndop servindu-se de furculița lui Adam. Acest obicei e atât de infiltrat în moravurile închisorilor, încât, cu toate ordinile date, e foarte greu a-l împiedica.

O altă cauză e încă regimul alimentar care, în treacăt fie zis, e foarte monoton. Dela borșul cu carne se trece la cel de fasole, ori cartofi, pentru a se varia cu varza acrită din postul Paștelui, ori prazul cu untdelemn și orez. O fi bun acest regim un an, doi, trei, dar mai mult evident că nu. Trebuie să recunoaștem că Statul face tot ce poate, și că de multe ori mâncarea soldaților, din gardă, comparativ, e oribilă atât ca chestie de calitate, cât și cantitate, față de cea a deținuților.

O a treia cauză ar mai fi, după noi, încă și faptul că hainele nu se pot dezinfecta radical. Într'adevăr, un condamnat, la încarcerarea lui, e dus la magazie și acolo i se dă muniția respectivă, moștenirea dela unul ce s'a liberat. Evident că o dată cu ea i se transmite și contingentul de microbi depozitat din vreme. Din motive de economie, negreșit, nu se poate face cea mai rațională dezinfectare : fierberea ; căci stropitul cu sublimat ori acid-fenic e prea superficială, neputând străbate fața pentru a ajunge la căptușală ori prin cusături.

O a patra cauză mai este încă contagiunea ce se întâmplă în timpul transferărilor cu duba penitenciară, unde, claie peste grămadă, stau arestații și unde, rar ce-i dreptul, decedează câte unul ; cum și însăș dubele, fie ele vagoane de cale ferată ori trăsurile propriu zise, cari mai toate sunt mici localuri unde microbii înfloresc răsfațându-se.

Ca mijloace profilactice, medicul Meuvret se declară pentru desinfectarea radicală, inclusiv a celulelor, atât la părăsirea ei de deținut, cât și la instalarea noului venit. Acelaș lucru pentru vagoanele de transferare, trăsuri (dube), haine, etc.

În închisorile centrale tuberculozii trebuie să lucreze în ateliere speciale și să se culce în celule. Ferestrele atelierelor și dormitoarelor trebuie să deschise toată ziua.

La venirea deținuților în penitenciar ei să fie supuși vizitei medicale. Cei atinși vor fi internați într'un local special, unde vor fi supuși unui regim propriu, ca : alimentarea mai bogată în materii grase și cărnuri, lungi preumblări, ori cel puțin șederea în aer liber. În fiecare săptămână va fi cântărit, pentru a se constata greutatea corpului.

În orice caz, medicul Meuvret se declară contra sanatoriilor penitenciare.

Acestea sunt, în rezumat, ideile zisului autor și cum d-sa nu aduce ceva nou în discuție nu l-am fi semnalat dacă n'ar fi pomenit și de articolul 478, alin. II, din Codul de Proc. penală al imperiului german, cum și cauzele cari provoacă contagiunea.

* * *

Am semnalat mai sus, paralel cu cele arătate de medicul francez, cauzele multiple cari provoacă lățirea acestei boale.

Pe lângă cele spuse deja, am mai avea de adăugat încă și următoarea observație :

Tuberculoza în închisorile noastre face cele mai mari ravagii printre minori. Acest lucru nu mi-l pot explica decât din următoarele două motive :

Întâiul, și cel mai puternic, e abandonul în care cresc de mici acești copii.

Într'adevăr, rod al unui substrat social din cel mai de jos, copii de vagabonzi, salahori, cerșetori, pungăși, etc. ; moștenitori ai diferitelor boli hereditare, dintre cari nu cele mai puțin importante sunt : sifilisul, alcoolismul și alte boli, trăind într'o promiscuitate extraordinară. În mod fatal, acești nenorociți sunt lăsați de capul lor, expuși contactului de tot soiul. Evident că pe un asemenea teren vițuriile nu pot decât înflori și, ajunși la vârsta de 15—16 ani, ei sunt destinați închisorii, după ce până la acea epocă nu în puține rânduri au fost oaspeții poliției.

Răul în sine însuș e de ordine mai mult socială și nu e aici locul a ne ocupa de cauzalități,

ori a propune remedii, ci a constata rezultatele organizației noastre sociale în raport direct cu titlul acestui articol.

Deprinși cu o vieață vagabondă, în care principiile de morală nu-și pot avea locul, trăind claie peste grămadă fetele cu băieții, pervertiți sufletește din cauza mediului în care trăesc, și pe deasupra cu o dezvoltare precoce a pubertății, acești copii, pentru cari furturile sunt ceva obișnuit, iar crima un corolar ce se impune întru definitivă lor cazare printre semenii și colegii lor, acești copii, zic, se pomenesc închiși într'o bună zi pe un termen ce nu poate trece de 15 ani închisoare corecțională.

Din vieața lor de haimanale, fără nici un Dumnezeu, obișnuiți a fi liberi, se văd, în mod neașteptat, supuși unui regim ce diferă fundamental cu modul lor anterior de a fi. Negreșit, tranziția aceasta bruscă nu le poate fi pe plac. Dela independența absolută la reglementarea matematică e o diferență enormă și consecințele se resimt imediat, după cum copilul e mai mult ori mai puțin robust.

Al doilea motiv e nostalgia vieții din trecut, care roade încet-încet inima fostului micuț de ieri, adolescentul de azi.

A sta mereu închis, păzit de baionete, ascultând veșnic aceleași ordine și vorbe, e, de sigur, o monotonie prea grozavă pentru inima fostului vagabond. Și apoi vițiile teribile ce bântuesc prin închisori, și mai ales acolo unde sunt oameni tineri, contribuiesc în mod determinat la dezvoltarea tuberculozei. Onania și pederastia, cari aduc după ele excitările nocturne, provocate și de contactul somnului în comun, nu sunt puțin lucru la o natură minată în mod lent de boli moștenite dela părinți.

Mai adăugați încă regimul alimentar, mâncarea în comun din acelaș blid, contactul zilnic, scuiatul prin curți și dormitoare și veți vedea ce teren priincios găsește tuberculoza.

Regret foarte mult că n-am o statistică la îndemână. Sunt convins că aș găsi cifre respectabile.

Nu pot să acuz pe nimeni. Statul își face datoria, și poate mai mult decât poate, dar nu mai rămâne nici o îndoială că trebuiesc luate măsuri de îndreptare.

* * *

Măsurile propuse de autorul francez sunt deja cunoscute, aș putea zice banale chiar. D-sa n'a venit cu ceva nou, hotărîtor, care să poată salva ori îndrepta fundamental această stare de lucruri.

În orice caz, socot că nu e rău a insista un moment asupra desinfecării camerelor și scuiătorilor din dormitoare ateliere și curți, cum și a hainelor și efectelor ce se trec dela deținut la de-

ținut. Dacă acest sistem nu e determinant în stărpirea răului, e, neîndoios un mijloc de combatere.

Acestea zise, revin la singurul mijloc, eficace după mine, și anume: la introducerea art. 478, alin. II, din Codul Proc. penale german.

Intr'adevăr, medicul Meuvret insistă asupra vizitării delicuentului la intrarea sa în penitenciar. În principiu, acest mijloc n'ar fi rău, întru cât ar ajuta la selecționarea bolnavilor de cei sănătoși. Din nenorocire, însă, el e de multe ori irealizabil, și iată pentru ce: 1° condamnații nu sosesc la un penitenciar numai ziua ori seara, ci sosesc și noaptea și sunt puși într'o odaie oarecare, la un loc unii cu alții; 2° transferații dintr'o închisoare în alta, călătorind cu vagoanele penitenciare și trăsurile comune, au toată șansa a se molipsi unul pe altul.

Din ambele aceste motive rezultă că chiar dacă un condamnat n'a fost bolnav, dar până la vizita medicală a avut toată vremea a o câștiga, fie în vagon, fie în trăsură, fie în camera comună; căci nu se poate avea un serviciu medical în permanență. Și apoi, chiar dacă l-am avea, cel mai dibaci medic ar putea el oare recunoaște prima ciocnire a baccilului? Condamnatul s'a infectat azi; va putea medicul să constate contagiunea mâine? Evident că nu; și, deci, având cele mai bune intenții, totuș deținutul atins va fi lăsat împreună cu colegii săi de pușcărie, pentru ca la rândul său să molipsească alți delicuenți.

După cum se vede vizitarea medicală, în sensul cerinței medicului Meuvret, nu e așa de eficace, decât numai în cazul de ftizie veche declarată, și atunci....

Rămâne, deci, după cum spusei mai sus, articolul 487, alin. II, din Codul imperial german, și Codul Proc. crim., care admite liberarea celui atins de această boală.

Însuș medicul Meuvret zice că experiența a dovedit că deținuții tuberculoși se restabilesc dese ori în puțin timp după liberarea lor.

Rivière, unul din cei mai aprigi dușmani ai acestui articol de lege, în combaterea lui invoacă, între altele, argumentul următor, din care face calul său de bătaie:

«Intr'adevăr, zice el, ne miră această afirmare: condițiile foarte igienice, și mai ales lipsa de alcool, nu sunt ele superioare vieții pe care delicuentul o duce în libertate și unde bolnavul slăbit de maladie, incapabil de orice lucru, e în neputință de a-și procura supra alimentația necesară și excitat de lipsuri, nu-și va căuta el în băutură un supliment de forță?»

După cum vedem, Rivière afirmă mai ales două lucruri, pe cari le dă ca axiom matematic: 1° condițiile de igienă din penitenciar; 2° alcoolul pe care

orice delicuent bolnav liberat îl va absorbi în iluzia de a-și căpăta forțele.

Noi, personal, și mai cu seamă ținând socoteală în special de închisorile noastre, ne permitem a ne îndoi de adevărul celor două argumente invocate, de și ele emană dela o autoritate în materie penitencologică.

Intr'adevăr, în rândurile de mai sus am schițat, că igiena închisorii, chiar admitând că pe hârtie e fără greș, deci absolut eficace în rezultatele ei, totuș, în realitatea reală a lucrurilor, ea e nepuțincoasă; în consecință, nu va trebui *monter sur les grands chevaux*, pe tema aceasta. În sprijinul afirmării noastre mai intervine și un factor pe care nici d-l Rivière, nici nimeni, nu-l poate împiedica cu toate legiferările, anume: răutatea omenească, ura pe care cel condamnat de nepuțința științei la moarte o nutrește contra celui venit a se bucura încă multă vreme de lumina și căldura soarelui. Cu toate observațiile, sfaturile, pedepsele chiar, pentru ca cel tuberculos să nu scuipe decât în locurile indicate, el își va face însă o bucurie, o imensă plăcere în a expectora peste tot: pe preș ca și pe scândură, pe podea ca și în curte. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât i s'a spus, și o știe și el, că contravenirea la aceste reguli poate să atragă contaminarea celor valizi din jurul său.

Faptul de mai sus nu poate fi negat de nimeni care trăiește prin închisori. Noi l-am observat și în penitenciarele din străinătate și în cele din țara noastră.

Dacă prima parte din axiomul d-lui Rivière nu se poate susține contra realei stări de lucruri, vom vedea că nici cea de a doua nu e mai strașnică,

Pentru această afirmare gratuită: că cel bolnav, lăsat în libertate, va căuta alinarea și câștigarea forțelor în alcool?

De ce această siguranță? Pe ce se bazează ea? Oare să nu mai admită replică? Nu mai poate dânsa suferi o contrazicere?

Iarăș ne indoim, și ne-am putea declara mulțumiți din moment ce pretențioasa afirmare e pusă în dubiu și nesprijinindu-se pe fapte; căci, într-unul din premize se clatină, întregul silogism, întreaga teorie, se dărâmă. Totuș noi nu vroim aceasta. Ar părea sofistic și s'ar putea invoca drept slăbiciune; de aceea o vom discuta.

Intr'adevăr, ideea că toți tuberculoșii liberați vor deveni alcoolici și a cere, bazat pe această idee, respingerea ori condamnarea art. 487, alin II, e nu se poate mai... extraordinar. Pe ce se realizează această afirmare? Pe nimic. E o presupunție ca oricare alta. Mai mult, noi credem că, afară de nenorocite cazuri, e neadmisibilă, dat fiind faptul că cel minat de boală e trimis în familia lui

și unde, evident, va găsi toată solucitudinea și buna îngrijire din partea celor ce-l vor înconjura. Intr'adevăr, cine va fi acela care va da alcool nenorocitului supt de zidul închisorii, asupra căruia apasă condamnarea oamenilor și a lui Dumnezeu?

Cine va lua piatra pentru a lovi pe acel atât de greu și poate definitiv lovit? Noi n'o credem. Nevasta, copilul, mamă ori tată, nici unul din ei nu vor comite o crimă mai mult; intru cât a da alcool unui tuberculos e echivalentul otrăvirii, mai cu seamă că acest lucru le e pus în cunoștință. Dar oare legăturile de rudenie nu vor ajuta la privigherea acestei observații? Evident că da. Dar chiar dacă am admite că subiectul bolnav e alcoolic și încă putem fi siguri că ce-i ce-l iubesc, ori l-au iubit odată, vor resimți o adâncă milă pentru el și îl vor împiedica dela intoxicare.

Iată pentru ce zicem noi că argumentarea d-lui Rivière nu poate rezista și combaterea ce d-sa o face zisului articol ni se pare o greșală.

Mai mult, noi credem că art. 487, alin. II, e admisibil și am fi fericiți dacă s'ar introduce și la noi, în cazul unei eventuale modificări a Codului criminal, cu următoarele modalități:

1° Familiei condamnatului i se va face cunoscut, fie direct de Direcția penitenciarelor, fie prin intermediul primarului din comuna respectivă, boala liberatului și instrucțiile ce trebuiesc păzite;

2° În caz de lipsă de mijloace, și avizul medical opinând că vindecarea e posibilă, primăria va ajuta pe cel bolnav din fondul special destinat combaterii tuberculozei, ori îl va interna într'un sanatoriu;

3° În cazul însă când avizul medical va fi contrar, primăria nu va mai contribui, nici nu-l va mai trimite în sanatoriu, mulțumindu-se a priveghea, prin agentul sanitar, la observarea condițiilor de igienă, furnizând gratuit dezinfectantele.

Iată acum și motivele cari ne călăuzesc pe noi în susținerea acestui articol de lege:

În primul rând mărturisim că nu vom căuta a insista prea mult asupra lor, și aceasta din două pricini: 1) ar însemna să repetăm lucruri cunoscute deja, și asupra cărora s'a vorbit și scris foarte mult; 2) proporțiile pe cari le-a luat acest articol.

Ne vom opri un minut asupra unor considerațiuni de ordin pur moral:

Intr'adevăr, a fi închis, a-și avea cugetul apăsat de remușcarea faptului comis, a te vedea bolnav, bolnav fără scăpare, și pe un pat de spital în pușcărie, venit a închide pe veci ochii, departe, departe de tot ce ți-a fost și ție drag în lumea asta, e oare ceva mai grozav, mai jalnic, mai demn de milă? În jurul tău vezi ziua director, medic, gardieni, infirmier, cari te privesc rece, căutând

a-și face datoriile lor; iar noaptea, infrigurat de nesomn și tuse, auzi ritmicul pas al santinei și montonul: «No. 3, bineee!...» pe când pe ferestra, la lumina felinarului, vezi lucirea baionetei!...

Asta-i consolarea ochilor, asta-i mângâierea văzului său de bolnav, destinat a muri departe de dulcea și duioasa îngrijire a mamei, a tatei, ori a nevestei și copiilor tăi!...

Oare acesta e scopul deținerii? Negreșit că nu.

Când Societatea e convinsă că pentru tine scăpare nu mai este, ori dacă există ea e problematică, de ce să mai persiste în a te ține în închisoare? Cel puțin să-ți dea drumul în familia ta, unde, cei ce în drag te au, vor face toate jertfele pentru a te scăpa, de e cu puțință, iar de nu să-ți dea suprema consolare de a muri pe brațele pruncilor, pe când la căpătâi, îndurerată, nevasta te va plânge. Și cel puțin ochii tăi, stinși și prăpădiți de boală, se vor închide privind pentru cea din urmă oară pe cei ce s'au bucurat și pățimit cu tine în viață!

I. NAUM-INAU

Doctor în Drept din Liège
Directorul Inchisorii Centrale Focșani

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 5 Noiembrie 1908

Președinția d-lui **GH. PHEREKYOE**, prim președinte

G. I. Ciobanu ș. a. cu Marin Vișan

Revizuire. — Descoperire de acte noi. — Proces-verbal încheiat de primăria unei comune care constată că o persoană a fost împroprietărită. — Dacă asemenea act poate fi considerat ca act nou, în sensul art. 290, alineatul 1, din Proc. civilă.

Potrivit art. 290, alin 1, din Proc. civilă, revizuirea motivată pe descoperirea de acte doveditoare nu poate fi primită decât dacă acele acte s'ar fi reținut până atunci de către chiar partea în folosul căreia s'a pronunțat judecata, sau prin o forță majoră.

Prin urmare, un proces-verbal, liberat de primăria unei comune, din care se constată că o persoană a fost împroprietărită, fiind un act public, partea putea să aibă cunoștință de el și a-l produce în copie legalizată în momentul când s'a pronunțat sentința a cărei revizuire se cere, așa că asemenea act nu poate intra în prevederile art. 290, alin. 1, din Proc. civilă.

Deciziunea 399/908. — Respins recursul făcut de Gh. I. Ciobanu ș. a., contra decizunii cu No. 168/907 a Curții de apel din București, s. I, dată în proces cu Marin Vișan.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat M. Alexandrescu, în dezvoltare motivului de casare, invocat; și

Pe d-l avocat G. C. Barozzi, în combateri.

Asupra mijlocului de casare, invocat:

«Greșită interpretare a art. 290, alin 1, din Procedura civilă și exces de putere.

«Am dovedit înaintea Onor Curți cu actele prezentate că mă găseșc în cazul prevăzut de art. 290, alin. 1, din Proc. civilă, pentru a cere revizuirea sentinței Tribunalului Ilfov, s. II, cu No. 1746/8) și deci, cererea mea de revizuire fiind fondată, urma să se respingă apelul făcut de Marin Vișan

Curtea prin o greșită interpretare a articolului sus menționat și prin un vădit exces de putere, admite apelul și respinge cererea de revizuire».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, prin care Curtea de fond a respins cererea de revizuire făcută de recurenții de azi Gh. I. Ciobanu, Bușa Marin Mihai și Voica Gh. Ion Gugiu, contra sentinței definitive cu No. 1746/880 a Tribunalului Ilfov, secția II-a, pronunțată asupra acțiunii în revendicare de pământ rural, intentată de numiții în contra intimatului Marin Vișan:

Având în vedere că recurenții și-au sprijinit cererea de revizuire pe dispozițiunile art. 290, alin. 1, din Proc. civilă, pretinzând că dela pronunțarea sentinței atacată în revizuire au descoperit un act pe care nu l-a putut avea în vedere la data când s'a pronunțat judecata;

Că actul descoperit este procesul-verbal cu data de 22 Aprilie 1878, liberat de primarul comunei Poenari, din care se constată că Marin Vișan a fost împroprietărit, așa că nu mai putea dobândi pământ rural și numai înducând tribunalul în eroare a obținut sentința atacată cu revizuire;

Considerând că un asemenea proces-verbal fiind un act public, dat de autoritatea comunală, recurenții ar fi putut să aibă cunoștință de el, și ar fi putut să-l producă în copie legalizată în momentul când s'a pronunțat sentința a cărei revizuire o cer;

Că, dar, din acest punct de vedere, cu drept cuvânt Curtea de fond a respins cererea de revizuire;

Considerând că, în afară de aceasta, Curtea de fond constată în fapt, prin deciziunea atacată, că recurenții n'au dovedit de cine anume s'a reținut acel act, prin ce împrejurare și când a fost descoperit, pentru a se vedea dacă cererea de revizuire este introdusă sau nu în termenul de două luni dela data descoperii, după cum se prescrie prin art. 296, lit b, din Proc. civilă;

Considerând că o asemenea constatare de fapt scapă controlului acestei Inalte Curți;

Considerând că, astfel fiind, și întru cât, potrivit articolului 290, alin. 1, Proc. civilă, revizuirea motivată pe descoperire de acte doveditoare nu poate fi primită de cât dacă acele acte s'ar fi reținut până atunci de către chiar partea în folosul căruia s'a pronunțat judecata, sau prin o forță majoră, cu drept cuvânt și printr'o bună aplicațiune a sus citatului text de lege a respins Curtea de fond cererea de revizuire;

Că, prin urmare, mijlocul de casare invocat este neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, S. III

Audiența dela 22 Decembrie 1908

Președinția d-lui **P. HAGIOPOL**, președinte

Maria G. Demetru cu I. D. Vasiliu

Decizia civilă No. 8839

Act sub semnătură privată. — Nefacerea lui în atâtea exemplare câte părți sunt. — Forța probantă a acestor acte. — Considerarea lor ca început de dovadă. — Admisibilitatea probei cu martori. — (Art. 1179 din Codul civil).

1. Actele sub semnătură privată, cari constată convenții sinalagmatice sau bilaterale, pentru a

fi valide ca instrument probatoriu, trebuie să fie făcute în atâtea exemplare câte sunt părțile cu interes contrar, și fiecare exemplar să facă mențiune de numărul originalelor ce s'au făcut; iar sancțiunea omisiunii acestei formalități nu este de a anula însăși convenția ci numai de a face ca actul neregulat să fie lipsit de forța probantă, căci vițiile actului nu atrage vițierea convențiunii, de oarece acest articol nu rezolvă decât o chestiune de probă.

Un asemenea act, însă, poate servi ca un început de dovadă scrisă și prin consecință, dovada existenței convențiunii, vată fi completată cu proba cu martori.

Tribunalul,

Asupra cererii d-nei Maria G. Demetru, făcută prin petiția înreg. la No. 44087/908, prin care cere să se declare, față de d-l I. D. Vasiliu, nulă și fără efect «chitanța din 21 August 1908, făcută în orașul Sinaia» și să fie obligat a cere radierea transcripțiunii No. 1598 din 17 Septembrie 1908, ce a făcut la Tribunalul de Covurlui; iar în caz de nevointă a d-lui I. D. Vasiliu a face aceasta într'un termen deșipt, a fi autorizată a cere această radiere, sau să se ordone direct de tribunal radierea ei, plus daune interese și cheltueli de judecată;

Având în vedere că din desbaterile orale urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți se constată: Că între d-na Maria G. Demetru și I. D. Vasiliu a intervenit «prin chitanța din 21 August 1908» o convențiune prin care d-na Maria S. Demetru arendează moșia sa Călugăreasca, pe timp de cinci ani, cu începere dela 1 Martie 1910, cu obligațiune ca d-l I. D. Vasiliu să-i plătească o arendă anuală de 7000 lei, plătită în 2 căștiuri egale, la 23 Martie și 26 Septembrie ale fiecărui an. Că această chitanță, deși constată o convenție sinalagmatică, nu s'a redactat în dublu exemplar, dar la încheierea ei s'a numărat și s'a primit de d-na Maria G. Demetru o arvună de una mie lei. D-na Maria G. Demetru, pretinzând că această chitanță nefiind redactată în dublu exemplar, este nulă și că, de altfel, prin această părțile nu au avut în vedere decât un proiect de arendare, a intentat această acțiune contra d-lui I. D. Vasiliu, care face obiectul acestui proces. Acestea sunt faptele;

Având în vedere că d-na Maria Demetru, prin d-l avocat C. Xeni, în susținerea cererii sale invoacă, în primul rând, nulitatea chitanței, întru cât ea conține dovada existenței unui contract de arendare, convențiune sinalagmatică, urma a fi întocmită în dublu exemplar și prevăzând mențiunea de numărul originalelor, și, în al doilea rând, că această chitanță constată un proiect de arendare nu o convențiune perfectă;

Având în vedere că d-l I. D. Vasiliu, prin d-l avocat M. Ulvianu, se opune la această cerere și susține, în primul rând, că faptul că această chitanță nu a fost redactată în dublu exemplar nu atrage nulitatea chiar a convențiunii; omisiunea aceasta face dovada existenței ei imperfectă, și cum ea, dacă nu face dovada completă a convențiunii, întrunește elementele unui început de dovadă scrisă, cere admiterea, pentru completarea convențiunii, a probei cu martori, și, în al doilea rând, că nu poate fi vorba că această chitanță ar constata numai un proiect de arendare, căci, dacă discuțiuni ar fi putut să fie fără darea arvunei, prin primirea ei, care în legislațiunea română are caracterul de a consacra perfectibilitatea convențiunii, o asemenea discuție nu poate să aibă loc;

Având în vedere că, în principiu, validitatea actelor

sub semnătură privată nu este supusă la nici o condițiune de formă, afară de semnătura manuscrisă a părții care atestă consimțământul ei, dar prin excepție se prescrie oarecari formalități în privința convențiilor sinalagmatiche și în privința unor convențiuni unilaterale;

Având în vedere că, în ce privește actele sub semnătură privată cari constată convenții sinalagmatiche sau bilaterale, legiuitorul, prin art. 1179 din Codul civil, prescrie, pentru a fi valide, ca instrument probatoriu, să fie făcute în atâtea exemplare câte sunt părți cu interes contrar, și fiecare exemplar să facă mențiune de numărul originalelor ce s'au făcut;

Având în vedere că sancțiunea omisiunii acestei formalități nu este de a anula însăși convenția, ci numai de a face ca actul neregulat să fie lipsit de forța probantă, căci vițiile actului nu atrag vițierea convențiunii, întrucât acest articol nu rezolvă decât o chestiune de probă;

Având în vedere dacă este adevărat că convenția, în lipsă formalităților cerute de art. 1179 din Codul civil, este validă, este însă o chestie de a se ști dacă un astfel de act neregulat întocmit poate servi el însuși ca un început de dovadă scrisă;

Având în vedere că un act, semnat de partea căreia se opune, prezintă, fără îndoială, prima condiție cerută de art. 1197 din Codul civil, iar în ce privește dacă conținutul unui asemenea act face verosimil faptul prețins, rămâne prin natura sa, la aprecierea autorității judecătorești, căreia pentru a-i tăgădui această putere trebuie să se găsească, în mod excepțional, oprit prin o dispoziție formală sau implicită a legii, ceea ce nu este;

Având în vedere că a admite că un asemenea act nu are nici o forță probantă, este a pune pe legiuitor într'o inconsecvență, fiindcă după termenii art. 1197 din Codul civil simplele enunțări, mai mult sau mai puțin precise, conținute în simple scrisori, chiar anterior epocii desemnate încheierii definitive a convențiunii, poate servi ca un început de dovadă scrisă, ceea ce nu s'ar concilia într'o legiuire în care toate dispozițiunile ei trebuie să armonizeze;

Având în vedere că dacă este adevărat că lipsa unui al doilea original poate să aibă de cauză neîncheierea definitivă a convențiunii, este însă tot atât de posibil ca aceasta să fie datorită și altor motive și că în realitate convențiunea să fie definitiv încheiată;

Că dar, așa fiind, chitanța din 21 August 1908 poate servi de un început de dovadă scrisă, și întru cât în asemenea caz dovada cu martori este admisibilă, această cerere este fundată și urmează a fi admisă;

Având în vedere că, în ce privește faptul arvunei, chiar admitând că primirea ei ar presupune o executare parțială a convențiunii, ea încă nu are de efect de a valida actul de vițiu de formă de care a fost atins, când acesta a fost constatat prin însăși actul la întocmirea lui. (Vezi «Droit civil» Aubry et Rau, tom. VIII, pag. 233).

Având în vedere că dacă această cerere, din această privință, este fondată, implicit se găsește printr'aceasta rezolvată și obiecțiunea că chitanța din 21 August 1908 ar constata un proiect de arendare, nu o convenție perfectă.

Pentru aceste motive, admite, etc.

(ss) P. Hagiopol; G. Băicoianu.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal, direct la administrația ziarului Curierul Judiciar, București, sau să plătească numai la prezentare în mâna incasatorilor: I. RIVEANU, pentru provincie și I. ST. TUDOROIU, pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu mactă investite cu ștampila CURIERULUI JUDICIAR.

TRIBUNALUL COVURLUI, SECȚIUNEA II

Audiența dela 20 Decembrie 1908

Președenția d-lui CORNELIU BOTEZ, președinte

Vasile Kesopol cu Ministerul de finanțe

Sentința civilă No. 337

Contravențiuni la Legea timbrului.—Comerciant care deși are registre, dar nu a trecut în ele nici o operație comercială. — Dacă el are a fi considerat ca contravenient. — Amenda ce urmează a plăti în cazul când e contravenient.—Dacă zecimile au a fi calculate în suma patentei pe un an. — (Art. 85 din Legea timbrului și art. 2 din Legea patentelor).

1. După art. 85 din Legea timbrului, un comerciant încetează de a fi contravenient numai în cazul ținerii efective a registrelor sale, iar nu și atunci când posedă numai de formă niște registre în cari nu s'a trecut nici o operațiune comercială.

2. Dacă este învederat că un comerciant care nu posedă registre, trebuie să plătească o amendă egală cu taxa patentei pe un an, în acea amendă însă, trebuie calculată numai patenta propriu zisă ce plătește comerciantul, fără să intre în calcul și zecimile ce se plătesc pe lângă patentă, acele zecimi ne făcând parte din contribuția patentei propriu zisă.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Vasile Kesopol, contra procesului-verbal dresat de d-l controlor al circ. II de percepere din Galați, prin care este condamnat să plătească în folosul fiscului ca amendă lei 89 bani 25, sumă egală cu patenta pe un an, conform art. 25 din Legea timbrului;

Având în vedere susținerile și opunerile părților;

Având în vedere că din toate acestea se constată în fapt următoarele: Apelantul V. Kesopol are în strada Tecuci No. 26, o prăvălie pentru comerțul de plapome și mobile ordinare, pentru acest din urmă comerț fiind înscris ca patentar clasa V-a în mod definitiv plătește anual suma de 89 lei 25 bani, în care intră și zecimile aferente patentei. În ziua de 24 Octombrie 1908, d-l I. V. Dragnea, controlor fiscal, s'a prezentat la apelant cerându-i a prezenta registrele comerciale. Cu acea ocazie apelantul a prezentat 2 registre: jurnal și inventar timbrate, însă neavând nimic scris în ele, dând tot atunci și o declarație scrisă prin care declară că posedă registre comerciale, dar nu are ce scrie în ele, căci nu e comerciant, ci meseriaș;

Având în vedere că apelantul nu face dovadă că este meseriaș; că prin urmare, rămâne bine stabilit că el este comerciant, lucru ce se constată din faptul că plătește patentă anuală pentru comerțul de mobile ordinare, fiind înscris cu acest impozit în adaos la No. 105 din rolurile percepției a II-a comunei Galați în ce privește comerțul de mobile ordinare, ne posedând livretul de meseriaș decât pentru comerțul de plapome;

Având în vedere că de oarece este stabilit că apelantul face comerț de mobile ordinare, el urmează a posedea registrele cerute de Legea comercială;

Având în vedere că potrivit art. 85 din Legea timbrului, Administrația timbrului prin agenții delegați cu constatarea contravențiilor are dreptul de a cere prezentarea registrelor comerciale; că din combinarea acestui aliniat cu aliniatul următor, care consideră ca contravenient pe comerciantul ce nu posedă registrele obligatorii cerute de Codul de comerț, rezultă, în mod destul de evident, că un comerciant încetează a fi contravenient numai în cazul ținerii efective a registrelor sale, iar nu și atunci când posedă numai de formă niște

registre în cari nu se vede absolut nici o operație comercială;

Având în vedere că un comerciant nu se poate considera că posedă registre atunci când posedarea lor nu este în sensul legii, adică efectivă, când adică comerciantul prezintă agentului fiscal registrele sale cu filele albe, registre ce de fapt nu au servit la destinațiunea ce li se dă; căci, în asemenea caz, comerciantul nu poate susține legalmente că posedă registre comerciale;

Având în vedere că astfel prezentându-se lucrurile pentru apelantul de azi, el urmează a fi socotit contravenient și supus, conform art. 85 alin. 2 din Legea timbrului, la o amendă în folosul Statului egală cu taxa patentei pe un an;

Considerând că dacă este învederat că apelantul trebuie să plătească o amendă egală cu taxa patentei pe un an, urmează să vedem cum are să fie socotită amenda; trebui-va în acea amendă să intre și zecimile cari se plătesc la contribuția patentelor; cu alte cuvinte prin taxa patentei din art. 85 Legea timbrului, trebui-va să se înțeleagă patenta în sensul pe tot ce dă cineva percepătorului când plătește acea patentă sau numai contribuția propriu zisă a patentei fără zecimile aferente;

Având în vedere că Legea timbrului ca orice lege fiscală e de strictă interpretare;

Considerând că legea asupra patentelor prin articolul 2 spune clar: Contribuțiunea patentelor se compune dintr'un drept fix și dintr'un drept proporțional, fără să vorbească nimic de zecimi;

Având în vedere că oricum am socoti amenda prevăzută de art. 85 fie ca o pedeapsă propriu zisă, fie ca o pedeapsă fiscală care reprezintă repararea prejudiciului cauzat Statului, tot stricta interpretare a legii se impune pentru aplicarea ei, fiindcă și legile fiscale ca și cele penale sunt de strictă interpretare, așa că nu e îngăduit ca, pe cale de interpretare, să se îngreuneze poziția contravenientului și să se stabilească în favoarea Statului alte drepturi decât cele acordate în mod expres prin lege;

Având în vedere că zecimile fiind contribuțiuni stabilite în favoarea comunelor, județelor etc., ele nu se percep decât la plata contribuției patentei, când fiscul are sarcina împlinirii ei, sarcină care dă drept la încasarea zecimilor, iar nici de cum când e vorba de plata unei amenzi în valoare echivalentă cu patenta datorită. În acest caz este just să se calculeze amenda ținând seamă numai de patenta propriu zisă, nu și de zecimile aferente ei cari se calculează numai odată cu perceperea patentei cuvenită fiscului;

Având în vedere că după ce se arată în art. 2 din Legea patentelor cum se determină dreptul proporțional din care se compune patenta, în ultimul aliniat se prevede că la dreptul proporțional nu se vor percepe zecimi comunale, județene sau ale camerilor de comerț;

Considerând că în art. 4 al Legii patentelor se arată că și cum se înlocuiește taxa proporțională pe valoarea locativă cu o altă taxă fixă, iar în aliniatul al patrulea se spune că taxa fixă prevăzută de aliniatul întâiu cum și taxa de 50% prevăzută de aliniatul al II-lea și al III-lea vor fi scutite ca și dreptul proporțional pe care-l înlocuiesc de zecimile comunale, județene și ale Camerilor de comerț;

Având în vedere că din aceste texte rezultă că zecimile specificate nu se percep la dreptul proporțional sau la taxele care-l înlocuiesc, ci numai la dreptul fix;

Considerând că nu se poate susține că de oarece la dreptul fix se percep zecimi ar rezulta că în alcătuirea contribuției patentelor intră și zecimile, de oarece acestea sunt niște contribuțiuni deosebite, stabilite în favoarea comunelor, județelor, etc., și dacă aliniatele citate prevăd că la dreptul proporțional nu se percep zecimi, asta înseamnă că la celalalt drept care compune patenta — adică la dreptul fix — au să fie încasate de comună, ju-

deț sau camere de comerț contribuțiunile acestea speciale, numite zecimi și atribuite lor, iar nici decum cum că zecimile fac parte din contribuția patentei propriu zisă, căci am văzut din ce elemente arată art. 2 că se compune patenta;

Având în vedere că încă o probă, că zecimile nu sunt impozite cari se confundă cu patenta, ci impozite separate, ne-o dă faptul că ele se calculează și se percep la cei ce nu sunt patentari, după foncieră sau după căile de comunicație, ele formând o categorie deosebită de impozite și numai ca înlesnire de stabilire a quantumului lor se alătură la patentă sau foncieră; că, de altfel, unele zecimi au fost aplicate prin legi cari nu au avut câtuși de puțin în vedere Legea patențelor;

Că, așa fiind, apelul făcut de Vasile Kesopol urmează să fie admis în parte, reducându-se amenda la care fusese impus de d-l controlor fiscal numai la taxa patentei pe un an, fără zecimile aferente;

Pentru aceste motive redactate de d-l supleant George G. Angelescu, tribunalul, admite în parte apelul, etc.

(ss) Corneliu Botez; G. Angelescu.

Grefier (s) Petrović

CURTEA DE APEL DIN LYON

16 Noembrie 1908

Locațiune. — Rezilierea contractului din culpa locatarului. — Plata chiriei pe timpul necesar pentru o nouă închiriere. — Art. 1760 din C. fr. (art. 1415 din Codul civil român).

Locatarul din culpa căruia contractul de locațiune a fost reziliat, este cu drept cuvânt condamnat să plătească locatorului chiria pe un semestru, cât timp acest imobil a rămas neînchiriat.

Observație.—Art. 1453 dispune că dacă contractul de închiriere se desființează pentru culpa chiriașului, acesta e dator să plătească chiria pe tot timpul necesar pentru o nouă închiriere, și daunele ce ar fi provenit din reaua întrebuințare a lucrului închiriat ¹⁾.

Deși acest text figurează sub rubrica care se ocupă de închirierile caselor, totuși el se aplică necontestat și la arendările de moșii, căci el cuprinde o aplicare a dreptului comun, după care, inexecutarea unei obligații, obligă pe debitor a plăti daunele cari au putut fi prevăzute la fațura contractului (art. 1085) ²⁾.

A *fortiori* acest text se aplică, deci, la distrugerea uzinei închiriate prin culpa locatarului ³⁾.

După art. 1453, în caz de desființarea contrac-

¹⁾ Cpr. L. 55, § 2, Dig., *Locati conducti*, 19. 2.

²⁾ Baudry et Wahl, *Louage*, I, 345 (ed. a 2-a); Guillaouard, *Louage*, I, 497.

³⁾ Baudry et Wahl, *loco cit*; Guillaouard, *op. cit.*, I, 507; Cas. fr. D. P. 8°. 1. 385; Sirey, 81. 1. 319. În tot Codul francez nu se găsește decât un singur text relativ la închirierea unei uzini, și anume: art. 1747, care a fost eliminat de legiuitorul nostru. Vezi asupra închirierii unei uzini. Agnel et d'Hooghe, *Code manuel des propriétaires et fermiers de biens rur aux et d'usines*, p. 250 urm. (ed. a 2-a, 1902).

tului din culpa locatarului ⁴⁾, acesta va plăti locatorului, independent de sumele ce ar proveni din reaua întrebuințare a lucrului (abuzul folosinței) ⁵⁾, chiria pe tot timpul necesar pentru o nouă închiriere, adică: nu pe tot timpul cât locatarul nu și-a închiriat imobilul, ci pe timpul cât obiceiurile locului lasă proprietarului spre a-și găsi un locatar ⁶⁾.

Proprietarul care și-ar fi închiriat imediat imobilul nu mai are deci drept la despăgubire pentru reinchiriere ⁷⁾.

În fine, trebuie să observăm că art. 1453 se aplică atât la rezilierea produsă prin pierderea totală a lucrului, cât și la orice reziliere în genere, afară, bine înțeles, de cea care ar avea loc în baza unei clauze speciale a contractului de locațiune.

Iași, 15 Ianuarie 1909

D. Alexandresco.

INFORMAȚIUNI

A apărut:

În editura Sococ & Co.: *Ediția III-a revăzută și adăugită LEGEA ASUPRA TAXELOR DE TIMBRU ȘI ÎNREGISTRARE*, promulgată la 24 Februarie 1900, pusă în lucrare la 1 Martie 1900, cu modificările introduse prin legile din: 31 Martie 1901, din 14 Martie 1903, din 1 Mai 1904, din 2 Iunie 1905, din 15 Iunie 1905, din 26 Februarie 1906, din 1 Iunie 1906 și din 10 Martie 1907, în concordanță cu noua lege a judecătorilor de Ocoale, adnotată și comentată de d-l Corneliu Botez, Președinte la Secția II-a a Tribunalului Covurlui.

Acest comentariu, cel mai complet, asupra taxelor de timbru și înregistrare cuprinde: *Desbaterile parlamentare, toate circulările și ordinele Ministerelor de finanțe și justiție, comparațiuni cu legile vechi, bogate observațiuni asupra textelor legii, jurisprudența la zi cu adnotațiuni, rezolvirea chestiunilor controversate, etc.*

La sfârșitul comentariului, legea cuprinde un *index alfabetic complet* de taxele și scutirile prevăzute de legea timbrului și *celelalte legi în vigoare* și o *tablă alfabetică generală* de chestiunile și observațiunile tratate de autor, ceea ce va permite mănuierea ei cu ușurință de d-nii Magistrați, avocați, administratori financiari, controlori fiscali, cum și de toți cei interesați.

Prețul unui exemplar, cuprinzând 412 pag. *legat flexibil* 5 lei. Depozit la ziarul *Curierul Judiciar*, care servește la cerere ori ce cărți de drept.

A apărut: **Vol. III Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț de d-l Gr. V. Maniu**. Primele două volume au fost premiate de Academia Română.

Prețul 12 lei. Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, române și streine.

⁴⁾ În caz căud rezilierea are loc în virtutea unei clauze a contractului, locatarul nu poate cere dela locatar daune pentru timpul necesar reinchirierii. T. Huc, X. 354, care citează în acest sens o sentință a tribunalului din Charleroy (Belgia).

⁵⁾ Această despăgubire care reprezintă daunele aduse imobilului prin abuzul folosinței, adică prin dolul locatarului ce a motivat rezilierea contractului este lăsată la aprecierea judecătorilor de fond. Ea va cuprinde toate daunele care ar fi o urmare directă a inexecutării (art. 1086). Cpr. Baudry et Wahl, *op. cit.*, I, 345; Guillaouard, *op. cit.*, I, 447.

⁶⁾ Planiol, II, 1738 (ed. a 3-a); Aubry et Rau, V. § 370; p. 366, text și nota 5; Guillaouard, II, 508; Marcadé, VI asupra art. 1761; Baudry et Wahl, I, 347; Colmet de Santerre, VII, 2.9 bis; Dalloz, *Nouveau C. civil annoté* IV art. 1760, No. 4 urm; Cas. fr. D. P. 51. 1. 249, etc.

⁷⁾ Guillaouard, *op. cit.* II, 509; Troplong, *Louage*, II, 622; Duvergier, *Louage*, II, 8J. — *Contra*: Baudry et Wahl, *op. cit.*, I, 348.